

А. А. Корзюк, Т. І. Корзюк

МАЯ РАДЗІМА — БЕЛАРУСЬ

ТРЭНАЖОР ДЛЯ ЗАМАЦАВАННЯ ВЕДАЎ

4

ИЗДАТЕЛЬСТВО
ЭКОПЕРСПЕКТИВА

А. А. Корзюк, Т. І. Корзюк

МАЯ РАДЗІМА — БЕЛАРУСЬ

4 клас

Трэнажор для замацавання ведаў

*Дапаможнік для вучняў устаноў агульнай сярэдняй адукацыі
з беларускай і рускай мовамі навучання*

4-е выданне

Мінск
«Экоперспектива»
2022

Рэцэнзенты:

кандыдат гістарычных навук, дацэнт кафедры гісторыі Беларусі і славянскіх народаў установы адукацыі «Беларускі дзяржаўны педагогічны ўніверсітэт імя Максіма Танка» *П. А. Трубчык*;

настаўнік пачатковых класаў вышэйшай кваліфікацыйнай катэгорыі дзяржаўнай установы адукацыі «Сярэдняя школа № 199 г. Мінска» *В. С. Багдановіч*

Корзюк А. А.

- К66** Мая Радзіма — Беларусь : 4-ы кл. : трэнажор для замацавання ведаў : дапам. для вучняў устаноў агульнай сярэдняй адукац. з беларус. і рус. мовамі навучання / А. А. Корзюк, Т. І. Корзюк. — 4-е выд. — Мінск : Экоперспектива, 2022. — 56 с.
ISBN 978-985-469-923-3.

У дапаможніку прадстаўлены заданні для замацавання ведаў па змястоўнаму блоку «Мая Радзіма — Беларусь» вучэбнага прадмета «Чалавек і свет». Яны накіраваны на фарміраванне трывалых ведаў і адукацыйных кампетэнцый вучняў па прадмеце. Заданні складзены ў адпаведнасці з новай вучэбнай праграмай і дапаможнікам «Чалавек і свет. Мая Радзіма — Беларусь» для 4-га класа аўтараў С. В. Панова, С. В. Тарасова (Мінск : Выдавецкі цэнтр БДУ, 2018) і адлюстроўваюць асноўны змест вивучаемага матэрыялу.

Адрасуецца вучням 4-х класаў устаноў агульнай сярэдняй адукацыі, настаўнікам і бацькам.

УДК 94(476)(075.2=161.1)

ББК 63.3(4Бел)я71

ШАНОЎНЫЯ СЯБРЫ!

На ўроках па прадмеце «Мая Радзіма — Беларусь» вы зможаце адправіцца ў падарожжа па гісторыі нашай краіны. Вы даведаецеся, хто былі нашы продкі, як яны жылі і чым займаліся. Пазнаёміцеся з легендамі і паданнямі, помнікамі культуры, якія стварыў беларускі народ. Даведаецеся пра дзейнасць нашых славуных землякоў. Гэта дапаможа вам зразумець, чаму можна ганарыцца гісторыяй і сённяшнім днём нашай краіны.

Каб паспяхова вучыцца, трэба паўтараць і замацоўваць свае веды. У гэтым разам з падручнікам вам дапаможа гэты сшытак. У ім вы знойдзеце цікавыя заданні. Яны дазваляць добра засвоіць матэрыял, вывучаны на ўроку.

Жадаем поспехаў у спазнанні гісторыі і сучаснасці нашай краіны!

ІНФАРМАЦЫЯ ДЛЯ НАСТАЎНІКАЎ

Паважаныя калегі!

Змястоўны блок «Мая Радзіма — Беларусь» з'яўляецца складовай часткай кампанента «Чалавек і грамадства» у вучэбным прадмеце «Чалавек і свет». Навучанне прадмету арганізуецца ва ўмовах рэалізацыі кампетэнтнаснага падыходу да падрыхтоўкі вучняў.

Прапануемы дапаможнік змяшчае заданні, накіраваныя на замацаванне ведаў па прадмеце, якія былі засвоены вучнямі на ўроку. Іх выкананне будзе спрыяць фарміраванню адукацыйных кампетэнцый, прадугледжаных вучэбнай праграмай. Колькасць заданняў у кожнай тэме абумоўлена аб'ёмам і зместам вучэбнага матэрыялу. Паслядоўнасць заданняў адпавядае логіцы яго выкладання ў параграфі.

Вучэбна-пазнавальная дзейнасць вучняў па замацаванні набытых ведаў можа быць арганізавана на адпаведным этапе ўрока і ў якасці дамашняй работы.

Арыентуем настаўнікаў на выкарыстанне дадзенага сшытку ў спалучэнні з дапаможнікам «Мая Радзіма — Беларусь : 4-ты клас. Практычныя заданні» аўтараў Корзюка А. А., Корзюк Т. І. (Мінск : Экоперспектива, 2018).

БЕЛАРУСЬ — МАЯ РАДЗІМА

1. Як і чаму мы называем нашу краіну? Злучыце стрэлкамі назвы і іх тлумачэнні.

Радзіма

Тут мы нарадзіліся і жывём

Бацькаўшчына

Яна засталася нам
ад нашых бацькоў

Тут жылі нашы продкі

2. Вызначце, ці верныя наступныя сказы. Адзначце знакамі ⊕ або ⊖. Растлумачце свой выбар.

- Найвялікшы скарб Беларусі — гэта карысныя выкапні.
- Наша краіна мае назву Рэспубліка Беларусь.
- Гісторыя дапамагае зразумець, як жылі людзі ў мінулым.

3. Што яшчэ вы ведаеце пра нашу краіну? Дапоўніце сказы.

◇ Побач з беларусамі ў нашых гарадах і вёсках жывуць _____

◇ Нашу краіну называюць Беларуссю, таму што _____

4. Што азначаюць наступныя паняцці? Запішыце адпаведныя літары.

1. Гісторыя	А. Краіна, дзе нарадзіўся сам чалавек і яго продкі (бацькі)
2. Радзіма	Б. Людзі, ад якіх мы паходзім
3. Продкі	В. Краіна, у якой чалавек нарадзіўся
4. Бацькаўшчына	Г. Навука, якая расказвае пра жыццё і справы нашых продкаў

1. — 2. — 3. — 4. —

Геаграфічныя і гістарычныя звесткі аб нашай Радзіме

МЫ І НАШЫ СУСЕДЗІ

1. Падпішыце на карце:

- працягласць тэрыторыі Беларусі з поўначы на поўдзень і з захаду на ўсход;
- назвы краін — суседак Беларусі;
- працягласць самай доўгай мяжы Беларусі з суседнімі краінамі.

2. Вызначце, ці верныя наступныя сказы. Адзначце знакамі ⊕ або ⊖. Растлумачце свой выбар.

Тэрыторыя Беларусі буйная па велічыні сярод еўрапейскіх краін.

Беларусь знаходзіцца на скрыжаванні еўрапейскіх транспартных шляхоў.

Лёс нашага народу слаба звязаны з лёсам народаў суседніх краін.

3. На што падзяляецца тэрыторыя Беларусі? Дапоўніце ланцужок.

Вобласць → _____ → _____.

4. Што яшчэ вы ведаеце пра нашу краіну? Дапоўніце сказы.

◇ Плошча Беларусі складае больш за _____ тысяч квадратных кіламетраў.

◇ Тэрыторыя Беларусі падзяляецца на шэсць абласцей:

_____, _____, _____ і _____.

◇ У нашай рэспубліцы пражывае каля _____ мільёнаў чалавек, большасць з іх — у _____.

Нашы продкі

1. Злучыце стрэлкамі назвы рэк з плямёнамі, якія рассяліліся па іх берагах.

Крывічы

Правы бераг Дняпра, вытокі
Нёмана і Прыпяць

Дрыгавічы

Рака Сож

Радзімічы

Тэрыторыя ад ракі Нёман да
рэк Заходняя Дзвіна і Дняпро

○ Помнікі 17–19 стагоддзяў захаваліся на плошчы Якуба Коласа.

○ Буйныя прамысловыя прадпрыемствы размяшчаюцца на праспекце Незалежнасці.

○ Адзін з цэнтральных праспектаў горада названы ў гонар Пятра Машэрава.

7. Разгледзьце фотаздымкі. Падпішыце назвы помнікаў і памятных месцаў Мінска.

8. Якія месцы для заняткаў і адпачынку дзяцей у Мінску вы ведаеце? Дапоўніце спіс:

а) цырк;

б) _____;

в) _____;

г) _____.

ЗМЕСТ

Шаноўныя сябры!	3
Інфармацыя для настаўнікаў.....	3
Беларусь — мая Радзіма	4

Геаграфічныя і гістарычныя звесткі аб нашай Радзіме

Мы і нашы суседзі	5
Нашы продкі.....	6
Зямля блакітных рэк і азёр	8
Наша Радзіма на гістарычнай карце	10
«Стужка часу»	12
Маўклівыя сведкі мінуўшчыны.....	13
Як да нас прыйшла кніга.....	15

Гісторыя Беларусі ў паданнях, імёнах і падзеях

Князеўна з трыма імёнамі.....	17
Сын Рагнеды — Яраслаў Мудры.....	18
Усяслаў Чарадзеі.....	20
Ефрасіння Полацкая	21
У што верылі нашы продкі	23
У абарону сваёй зямлі	24
Пад сценамі старажытных замкаў	26
Па якіх законах жылі нашы продкі	28
Адкуль пайшлі назвы нашых гарадоў	30
Пачынальнік кнігадрукавання.....	33
У краіне майстроў і творцаў	34
Ад батлейкі — да паланэза	36
Песняры роднай мовы і Бацькаўшчыны	38

Будаўніцтва новага жыцця.....	39
Беларусь у гады Вялікай Айчыннай вайны.....	40

Мая сучасная краіна

Багацце нашай краіны.....	44
Тут мінуўшчына з сучаснасцю сышліся.....	45
Мінск – сталіца нашай краіны	47
Сучасная Беларусь.....	50
Дзяржаўны герб нашай краіны	51
Сцяг беларускай дзяржавы	52